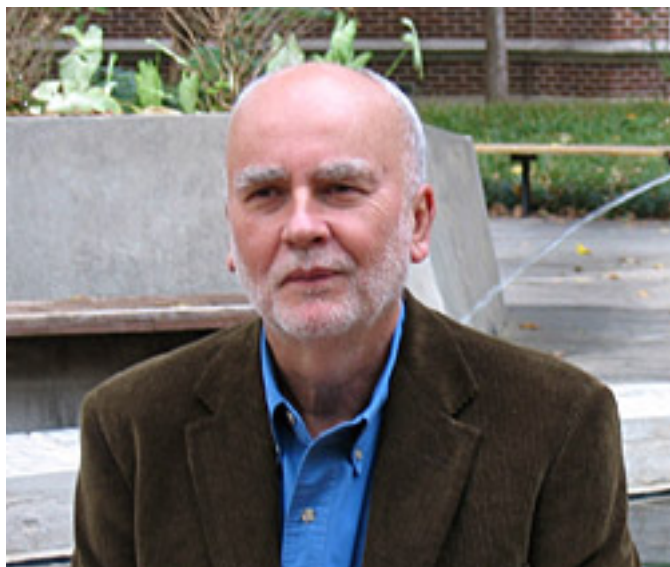

2009 - Adam Zagajewski i Durs Grünbein

Adam Zagajewski -

poeta, prozaik, krytyk literacki i eseista, urodził się w 1945 roku we Lwowie. Studiował psychologię i filozofię na Uniwersytecie Jagiellońskim. Po ukończeniu studiów w zakresie psychologii w latach 1968-1975 pracował jako asystent w Instytucie Nauk Społecznych AGH; studia filozoficzne ukończył w 1970 r.

Jako poeta debiutował w 1968 roku. Był współzałożycielem Grupy Poetyckiej "Teraz" oraz, wraz z Julianem Kornhauserem, współautorem głośnego programu ideowo-artystycznego formacji poetyckiej Nowa Fala. Związany z opozycją demokratyczną, po proteście wobec projektowanych przez reżim komunistyczny zmian w Konstytucji PRL, został w 1975 roku objęty zakazem druku. W 1976 roku współtworzył i redagował niezależne pismo "Zapis". W 1982 roku wyjechał do Paryża, gdzie współpracował z miesięcznikiem "Kultura" i "Zeszytami Literackimi". Od 1988 wykładał na uniwersytecie w Houston w USA. Do Polski powrócił w roku 2002.

Opublikował zbiory wierszy m.in.: "Zapis", "Sklepy mięsne", "Petit", "Jechać do Lwowa", "Płótno", "Dzikie czereśnie", "Ziemia ognista", "Trzej aniołowie" i "Powrót"; powieści: "Ciepło, zimno", "Słuch absolutny" i "Cienka kreska"; zbiorów esejów i opowiadań: "Drugi oddech", "Solidarność i samotność", "Dwa miasta" i "Obrona żarliwości". Jest laureatem licznych międzynarodowych nagród literackich, w tym niemieckich: im. N. Lenaua, im. H. Bienka, Fundacji im. Konrada Adenauera. W roku 2008 został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Poezja Adama Zagajewskiego, początkowo "antypoetyczna" i wierna dyrektywie "mówienia wprost", zwięzła, prosta, surowa w wyrazie i zdyscyplinowana emocjonalnie, poczynawszy od tomu "Jechać do Lwowa" przeradza się w lirykę filozoficzną o skomplikowanej metaforyce i bogatej symbolice, osadzonej w problematyce tradycji i tożsamości kultury europejskiej, w której ważną rolę odgrywa tajemnica wpisana w przeżywanie współczesności i mityzacja rzeczywistości. Sam Zagajewski definiuje poezję jako sztukę układania i przetwarzania wyrażań myślowych, jednocześnie odnosząc się z dużym dystansem do własnej twórczości.

Durs Grünbein -

(ur. 1962 w Dreźnie) mieszka od 1986 roku w Berlinie. Poeta, tłumacz i eseista. Po krótkotrwałych studiach teatralnych po roku 1989 podróżował po Europie, Azji Południowo-Wschodniej i USA.

W roku 1988 zadebiutował tomem poezji "Grauzone morgens". W tekstach z lat 1985-1988 przekazuje za pomocą poetyckich, acz nie artystowskich zbliżeń ze światem codziennym autentyczne doznania mieszkańca enerdowskich metropolii. Powstał w ten sposób zapis świata realnego socjalizmu w stanie duchowej pustki i zbliżającej się agonii. Znaczny rezonans przyniósł kolejny tom "Schädelbasislektion" (1991), w którym Grünbein starał się zmierzyć z osobiście przeżywaną problematyką zjednoczenia Niemiec, penetrując pojęcia oraz język polityki. Twórczość artysty nie poddaje się żadnemu programowi estetycznemu, cechuje ją otwartość na aparaturę pojęciową nauk przyrodniczych oraz akceptacja zmian w percepcji rzeczywistości w świecie marginalizacji podmiotu i nadmiaru doznań medialnych.

W kolejnych tomach poetyckich oraz coraz liczniejszych esejach podejmuje pisarz intelektualny dialog z myślicielami (Seneka, Kartezjusz, Wittgenstein) oraz poetami (niemieccy klasycy, japońska tradycja wierszy haiku). Tłumaczył na niemiecki m. in. dramaty Ajschylosa. Krytyka postrzega go jako poetę intelektualnego i świetnego stylistę. Jest autorem ponad 20 książek. Na język polski przetłumaczono dotychczas jedynie pojedyncze jego wiersze ("Literatura na świecie", nr 3/1998).

Jako najmłodszy w historii autor został w 1995 roku uhonorowany najbardziej prestiżową niemiecką nagrodą literacką im. Georga Büchnera.

(sylwetki laureatów opracował dr Krzysztof Ćwikliński)